

Д. І. Коробко,
аспірант, відділ бюджетної політики та фінансів інституційних секторів економіки НДФІ,
ДННУ "Академія фінансового управління"
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6539-1042>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.21.133

ФІНАНСОВО-ПЛАНОВА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: ПРИНЦИПИ ТА ВИКЛИКИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

D. Korobko,
PhD Student, Department of Budget Strategy and Finance Economy Institutional Sectors,
Academy of Financial Management Ministry of Finances of Ukraine

FINANCIAL AND PLANNING MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF SOCIAL
INFRASTRUCTURE: PRINCIPLES AND CHALLENGES
IN THE CONTEXT OF DECENTRALISATION

У статті досліджено поточні проблеми та перспективи розвитку соціальної інфраструктури в Україні. Через економіко-статистичний аналіз видатків зведеного бюджету України визначено, що за рядом напрямів видатки на соціальну сферу зросли, проте розвиток соціальної інфраструктури все ще стикається з рядом проблем, розв'язання яких значною мірою залежить від вирішення проблем на місцевому рівні. В цьому контексті зауважено важливість та перспективи, які надає реалізація процесу децентралізації влади в Україні. Децентралізація дозволяє органам місцевого самоврядування більш ефективно розподіляти видатки на соціальну сферу та залучати фінансові ресурси. Водночас, процес децентралізації не позбавлений недоліків, що, здебільшого, пов'язані з браком фінансування та присутністю великої кількості проміжних ланок в процесі розподілу коштів. Це призводить до зниження якості надання соціальних послуг і погіршення якості життя населення в цілому. В дослідженні узагальнено ряд пропозицій із вирішення зауважених проблем, а також визначено елементи фінансово-планової моделі розвитку соціальної інфраструктури, що ґрунтується на належному використанні програмно-цільового підходу.

The article examines current problems and prospects for developing social infrastructure in Ukraine in conditions of decentralisation. The relevance of the chosen topic is determined by the fact that the decentralisation process in Ukraine had, for the most part, only local successes and requires the development of new approaches to further implementation, in particular, from the point of view of improving financing. This is due to the insufficient quality of social services, which leads to the deterioration of the standard of living of the local population. The purpose of the work is to study the current problems and prospects for the development of social infrastructure in conditions of decentralisation and to determine the main elements of such development's financial and planning

model. The work uses economic and statistical analysis methods, modelling, analysis and synthesis. Due to the economic and statistical analysis of the expenditures of the consolidated budget of Ukraine, it was determined that spending in the social sphere has increased in several directions. However, the development of social infrastructure still faces several problems, the solution of which largely depends on solving problems at the local level. In this context, the importance and prospects provided by implementing decentralising power in Ukraine are noted. Decentralisation allows local self-government bodies to more effectively distribute expenditures in the social sphere and attract financial resources. At the same time, the decentralisation process is not without drawbacks, which are related, among other things, to a lack of funding and a large number of intermediate links in distributing funds. This leads to a decrease in the quality of the provision of social services and a deterioration in the population's quality of life as a whole. The study summarises some proposals for solving the noted problems. It defines the elements of the financial and planning model of social infrastructure development, which is based on the proper use of the programmatic approach. The study results can be helpful in improving approaches to financing social infrastructure in decentralisation conditions by applying the proposed financial and planning model.

Ключові слова: соціальна інфраструктура, децентралізація, фінансово-планова модель розвитку, якість послуг, фінансування, видатки на соціальну сферу.

Key words: social infrastructure, decentralisation, financial and planning model of development, quality of services, financing, expenditures in the social sphere.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток соціальної інфраструктури стикається з низкою проблем, зокрема, браком фінансування та надмірно великою кількістю проміжних ланок у процесі розподілу видатків. Ці та інші проблеми призводять до низької якості надання соціальних послуг, що зрештою впливає на якість життя місцевого населення. Вирішення існуючих проблем може полягати в належному застосуванні програмно-цільового підходу, який є основою для формування ґрунтовної фінансово-планової моделі розвитку соціальної інфраструктури.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

В наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців питання забезпечення належного рівня розвитку соціальної інфраструктури є досить актуальним. К. Чунг та ін. зауважили на проблему браку капіталу для підтримки інфраструктури у відповідному стані по всьому світі. Вчені визначили дане явище як "дефіцит фінансування інфраструктури" та наголосили, що поточні тенденції, пов'язані із переходом до сталого розвитку, лише поглиблюють проблеми фінансування. Дослідники вивчають інноваційний підхід до формування нового механізму фінансування на основі блокчейну, перевагою якого є підвищення довіри та прозорість даних і транзакцій [1].

А. Заріччя досліджував проблеми децентралізації систем соціальної підтримки у країнах, що розвивають-

ся. Було проаналізовано наслідки проведених реформ та виявлено, що децентралізація сприяє підвищенню стійкості до потрясінь, а також кращій підзвітності. Більше того, використання децентралізації регіональними структурами може сприяти підвищенню якості надаваних соціальних послуг [2].

Л. Мармуль та ін. виявили основні проблеми розвитку підприємств соціокультурної сфери в Україні. Такі проблеми пов'язані, передусім, із розміщенням та доступністю таких об'єктів, необхідністю розширення спектру послуг та покращення їхньої якості, потребою у розвитку альтернативних джерел фінансування, необхідністю підвищення мотивації персоналу і покращення співпраці з громадою. Окремо дослідниками було визначено пріоритетні напрями розвитку освітніх та медичних закладів [7].

Л. Ємельяненко та Л. Федулова охарактеризували особливості реформування соціальної регіональної політики в Україні в умовах децентралізації. Науковці визначили, що зусилля із проведення децентралізації мали, здебільшого, лише локальні успіхи. Особливий наголос вчені ставлять на необхідності моніторингу перебігу та результатів децентралізації, що дозволить провадити більш ефективну та об'єктивну соціальну політику [5].

Л. Бенювська зауважує на необхідності узгодження інтересів усіх стейкхолдерів соціальної інфраструктури, що є важливою умовою розвитку її об'єктів. Серед напрямів покращення управління соціальною інфраструктурою територіальних громад дослідником зауважено пошук ефективних підходів до взаємодії зацікавлених сторін на усіх рівнях, збалансування територіальних пропозицій з попитом, залучення недержавних

**Таблиця 1. Видатки зведеного бюджету України
(функціональна класифікація), %**

Видатки	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Загальнодержавні функції	15,68%	12,72%	13,87%	7,38%	7,47%	9,80%
Оборона	9,94%	9,35%	8,56%	52,25%	42,24%	45,77%
Громадський порядок, безпека, судова влада	13,06%	12,24%	11,70%	14,31%	16,39%	14,09%
Економічна діяльність	6,74%	13,11%	12,14%	3,35%	3,53%	4,28%
Охорона навколишнього середовища	0,59%	0,52%	0,55%	0,13%	0,17%	0,20%
Житлово-комунальне господарство	0,01%	0,01%	0,01%	0,21%	0,02%	1,26%
Охорона здоров'я	3,59%	9,70%	11,44%	4,47%	6,81%	5,00%
Духовний та фізичний розвиток	0,93%	0,76%	1,07%	0,29%	0,41%	0,92%
Освіта	4,81%	4,10%	4,28%	1,51%	2,16%	7,19%
Соціальний захист та соціальне забезпечення	20,38%	25,06%	22,77%	11,69%	15,75%	11,49%
Міжбюджетні трансферти	24,26%	12,44%	13,60%	4,42%	5,06%	

Джерело: побудовано автором за даними [9].

організацій до процесу надання послуг, підвищення ефективності бюджетного фінансування тощо [3].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета роботи полягає у дослідженні поточних проблем і перспектив розвитку соціальної інфраструктури в умовах децентралізації та визначенні основних елементів фінансово-планової моделі такого розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасний стан фінансування соціальної сфери в Україні. Розвиток соціальної інфраструктури може бути профінансований з різних джерел, основними з яких є державний і місцевий бюджети, благодійні фонди, міжнародні організації, соціальні партнери, державно-приватне партнерство та окремі домогосподарства. Головним чином, соціальна сфера фінансується за рахунків прямих бюджетних видатків. За функціональною класифікацією фінансування соціальної сфери охоплює видатки на освіту, охорону здоров'я, охорону навколишнього середовища, житлово-комунальне господарство (ЖКГ), духовний та фізичний розвиток, соціальний захист.

В таблиці 1 наведено видатки зведеного бюджету України (за функціональною класифікацією) у відсотках від їхнього загального обсягу. Тут наведено не лише видатки на соціальну сферу, а й інші напрями видатків, що сприятиме кращому розумінню поточної ситуації. Так, найбільш значною зміною у структурі видатків з 2022 року стало суттєве зростання частки видатків на оборону, що пов'язане із початком війни в Україні. Відповідно, частки видатків на низку інших напрямів скоротилися. До таких напрямів належать освіта, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища тощо. Водночас, за попередніми результатами для 2024 року, помітно

зросли обсяги видатків на освіту та ЖКГ, проте дані результати не є остаточними.

Водночас, розглядаючи обсяг видатків на соціальну сферу у абсолютному виразі (табл. 2), варто відзначити, що видатки на ЖКГ, охорону здоров'я та соціальний захист після 2022 року зросли. Також, у 2024 році суттєво зросли видатки на освіту, духовний і фізичний розвиток. Це свідчить про посилення уваги до соціальної сфери та визнання необхідності забезпечення першочергових соціальних потреб у воєнних умовах.

Проте, зауважуючи певні позитивні зміни, слід наголосити, що в соціальній сфері залишаються проблеми, що стоять досить гостро. Зокрема, ефективність здійснення видатків у соціальній сфері значною мірою залежить від вирішення проблем на місцевому рівні. В цьому контексті доцільно сфокусувати увагу на децентралізації, яка, як передбачалося, мала стати важливим інструментом функціонального посилення місцевих органів влади.

Сутність та особливості процесу децентралізації в контексті вирішення проблем фінансування соціальної сфери. Процес децентралізації, розпочатий ще у 2014 році, має на меті підвищення ефективності місце-

**Таблиця 2. Видатки зведеного бюджету України
(функціональна класифікація), млн грн**

Видатки	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Загальнодержавні функції	168206,5	163849,4	206643,1	201999,1	296139,1	278822,3
Оборона	106627,7	120374,1	127527,3	1142872	2097621	1301878
Громадський порядок, безпека, судова влада	140151,2	157672,5	174409,6	443323,2	574614,6	400890,4
Економічна діяльність	72365,1	168889	180989,9	95368,4	134307,6	121792,5
Охорона навколишнього середовища	6316,2	6636,8	8200,2	4714,1	5202,5	5591,4
Житлово-комунальне господарство	108	88,5	164,1	528,6	8369,4	35933,9
Охорона здоров'я	38561,6	124925,3	170505,2	184267,8	179258,2	142121,4
Духовний та фізичний розвиток	9967	9826,4	15970,3	11051,3	11817,7	26190,3
Освіта	51657,6	52857,3	63837,1	58508,1	60452,2	204434,6
Соціальний захист та соціальне забезпечення	218628,6	322720,3	339278,9	425987	469251,2	326846,9
Міжбюджетні трансферти	260302	160177,1	202733,3	136803,3	177385,2	

Джерело: побудовано автором за даними [9].

вого самоврядування і територіальної організації влади для покращення рівня життя громад. Децентралізація полягає в передачі від центральних органів виконавчої влади значної частки повноважень органам місцевого самоврядування. Світова практика свідчить, що це дозволяє місцевим органам влади бути більш ефективними й адаптувати свою діяльність згідно з потребами громади. Також, перерозподіл повноважень розширює можливості місцевих громад щодо покращення управління видатками на соціальні потреби та контролю над виконанням соціальних програм.

До ключових повноважень органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту належить надання соціальної допомоги через територіальні центри, а також розвиток об'єктів соціального та культурного призначення (соціальної інфраструктури). В процесі розвитку соціальної інфраструктури важливо враховувати такі аспекти:

- зручність і доступність розташування;
- забезпечення рівного доступу до соціальних послуг;
- застосування наукових здобутків і міжнародного досвіду;
- оптимальне використання доступних ресурсів;
- забезпечення балансу між витратами й отриманою користю;
- забезпечення рівного доступу до розвитку соціальної інфраструктури;
- комплексність та цілісність у розвитку соціальної інфраструктури;
- увага до різних елементів соціальної інфраструктури, адже вони не можуть замінити один одного;
- виконання поставлених цілей;
- забезпечення гнучкості в умовах діючих загроз і постійних змін;
- забезпечення прозорого доступу до інформації.

В умовах децентралізації місцеві органи самоврядування ефективніше сприяють розвитку соціальної інфраструктури завдяки кращій обізнаності з потребами місцевих мешканців. Це дозволяє місцевим органам самоврядування ефективніше управляти видатками й адаптувати програми розвитку під місцеві умови. Відповідальність, яку місцеві органи влади несуть перед своїми громадянами, передбачає підвищення прозорості їхньої діяльності, а також залучення громадськості до вирішення спільних питань [6]. Залучення громадськості є дієвою стратегією реалізації планів розвитку, дозволяючи виявити пріоритетні напрями, створити організаційні важелі виконання проєктів і реалізовувати моніторинг виконання. Важливою в цьому контексті є координація діяльності та належне розуміння місцевих умов. Тому в процесі планування розвитку соціальної інфраструктури важливо приділяти увагу місцевим організаціям відповідної спеціалізації, зацікавленим сторонам та майданчикам взаємодії між зауваженими сторонами [4].

Проблеми, характерні процесу децентралізації. Однак, незважаючи на передбачувану ефективність процесу децентралізації, розвитку соціальної інфраструктури і досі характерна низка проблем, до яких належать:

- низька якість надання соціальних послуг, викликана неналежними умовами праці, браком досвідчених кадрів і недостатньою кваліфікацією персоналу;

— зношеність та недостатня енергоефективність об'єктів соціальної інфраструктури;

— невизначеність у сфері відносин власності на такі об'єкти, що призводить до конфлікту інтересів;

— недостатнє фінансування і брак альтернативних джерел залучення коштів;

— проблеми з доступом до закладів соціальної інфраструктури, зумовлені недосконалим територіальним розміщенням;

— бюджетні видатки спрямовуються переважно на адміністративні потреби, не доходючи до споживачів послуг [3].

Потреба в удосконаленні механізмів фінансування соціальної сфери з бюджету в умовах децентралізації і досі є актуальною через недостатню якість надання соціальних послуг. Одними з основних причин такого стану справ є багаторівневість структури органів публічної влади, а також недостатні обсяги фінансування. Незважаючи на збільшення обсягів фінансування соціальної сфери в Україні, державні фінансові можливості є обмеженими, особливо в умовах війни. Тому важливе значення має диференціювання джерел фінансування соціальної сфери, а також належне фінансове планування.

Роль фінансового планування у розвитку соціальної інфраструктури. Розвиток соціальної інфраструктури має базуватися на комплексному підході до планування, що передбачає виявлення перспектив території, застосування креативного підходу до розвитку, залучення громади, розбудову співпраці, посилення відкритості місцевої економіки, демонстрацію поточних досягнень з орієнтацією на довгострокову перспективу, проактивність, гнучкість, оперативність, дієвість, прозорість, підзвітність і посилення конкурентних переваг.

Загалом, процес планування складається з таких основних етапів:

- аналіз та прогнозування економічного стану;
- визначення пріоритетних напрямів розвитку;
- визначення найбільш бажаної альтернативи розвитку;
- розробка заходів із досягнення поставлених цілей;
- реалізація плану.

Основним інструментом, із застосуванням якого реалізуються плани соціального розвитку, є відповідні програми. В них чітко визначають цілі соціального розвитку, способи їх досягнення, очікувані результати та джерела фінансування. До типових програм соціально-економічного розвитку відносяться програми розвитку освіти та науки, охорони здоров'я, промислового виробництва та скорочення безробіття, транспорту і зв'язку, використання природних та інших ресурсів [10].

Як свідчить практика, в ході планування розподілу бюджетного фінансування пріоритетні напрями державної політики в соціальній сфері визначаються поточними фінансовими можливостями. Це може спричинити недофінансування витрат на стратегічні програми у сфері соціальної політики. Зрештою, недовиконання видаткової частини бюджету в соціальній сфері призводить до зниження якості надання соціальних послуг. Таким чином, існуючі підходи не відповідають принципам програмно-цільового методу бюджетування, адже

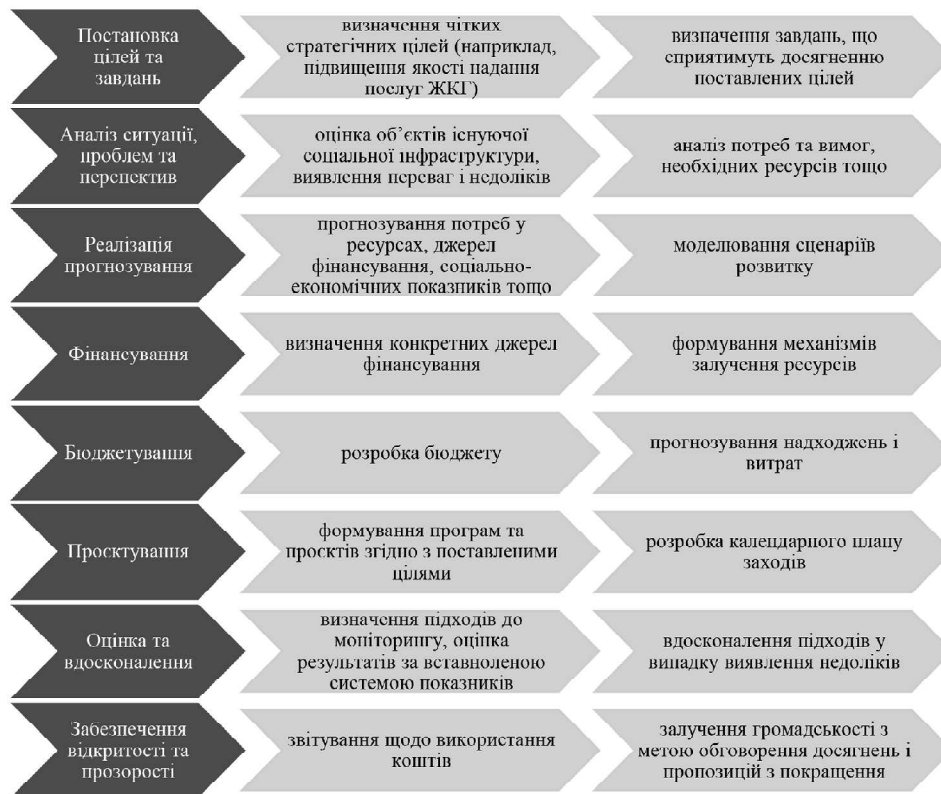

Рис. 1. Фінансово-планова модель розвитку соціальної інфраструктури

Джерело: власна розробка автора.

багато державних програм не відповідають реальним пріоритетам та можливостям.

Серед ключових проблем фінансування соціальної сфери варто відзначити недосконалість системи міжбюджетних трансфертів. У даному випадку децентралізація бюджетних видатків має певні негативні наслідки, що полягають у нечітких пропорціях розподілу. Зокрема, видатки розподіляють не за функціональним призначенням, а за видами бюджетних установ, що зумовлює надлишкову кількість розпорядників бюджетних коштів і проміжних ланок, утворює проблеми з прозорістю та призводить до розпорошеності фінансування. Як наслідок, відбувається зниження мотивації місцевих органів влади до належної оптимізації видатків на соціальні програми. Вони не мають достатньо простору для ефективного розподілу податкових надходжень, регулювання їх обсягу та контролю, що не дозволяє досягти очікуваних результатів від децентралізації.

Дієвим інструментом у цьому випадку стають бюджетні норми та нормативи, що дозволяють відповідним чином перерозподіляти кошти з урахуванням потреб конкретної території. Проте існуюча система норм та нормативів є недосконалою, адже вони визначаються за залишковим принципом. Для покращення системи міжбюджетних трансфертів у процесі їх розрахунку доцільно використовувати актуальні дані про чисельність населення регіону, тарифи на комунальні послуги, переглянути існуючі підходи до обчислення дотацій і субвенцій. Перспективним напрямом розв'язання окреслених проблем є розширення спектру джерел фінансування соціальної сфери шляхом включення у нього коштів від фізичних та юридичних осіб, різних організацій, внутрішнього і зовнішнього кредитування [8].

З урахуванням вищезазначеного, фінансово-планова модель розвитку соціальної інфраструктури має містити наступні елементи (рис. 1).

Основою для сформованої фінансово-планової моделі розвитку соціальної інфраструктури є розглянутий вище програмно-цільовий підхід. Належне використання програмно-цільового підходу може дозволити забезпечувати високий рівень надання соціальних послуг і соціального захисту, адже передбачає відповідність між запланованими видатками та стратегічними цілями соціальної сфери [8].

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що, незважаючи на зростання обсягів бюджетного фінансування соціальної сфери та певні локальні успіхи децентралізації, проблеми розвитку соціальної інфраструктури залишаються актуальними. Передусім, вони пов'язані з браком фінансових ресурсів і неоптимальним процесом розподілу видатків, що призводить до зниження якості надання соціальних послуг та зниженню якості життя населення. У роботі узагальнено ряд пропозицій із вирішення поточних проблем і сформовано фінансово-планову модель розвитку соціальної інфраструктури. Передбачається, що така модель сприятиме підвищенню ефективності фінансування соціальної інфраструктури через відповідне застосування програмно-цільового підходу. Подальші дослідження можуть стосуватися детального вивчення альтернативних джерел фінансування соціальної сфери й оцінки можливостей їх інтеграції з існуючими фінансовими моделями.

Література:

1. Chung K. H. Y., Li D., Adriaens P. Technology-enabled financing of sustainable infrastructure: A case for blockchains and decentralized oracle networks. *Technological Forecasting and Social Change*. 2023. Vol. 187. Article 122258. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.122258> (дата звернення: 01.10.2024).
2. Zarychta A. Making social services work better for the poor: evidence from a natural experiment with health sector decentralization in Honduras. *World Development*. 2020. Vol. 133. Article 104996. URL: <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2020.104996> (дата звернення: 01.10.2024).
3. Беновська Л. Соціальна інфраструктура територіальних громад: інтереси стейкхолдерів. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 69, № 2. С. 14—23. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/35295> (дата звернення: 01.10.2024).
4. Вигдорович О. В., Підкуйко В. А. Міське планування як система організації сталого розвитку міст. *Eurasian scientific discussions: The 11th International scientific and practical conference* (Barcelona, Spain, November 21—23, 2022). Barcelona, Spain: Barca Academy Publishing, 2022. С. 142—148. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/11/EURASIAN-SCIENTIFIC-DISCUSSIONS-21-23.11.22.pdf#page=142> (дата звернення: 01.10.2024).
5. Ємельяненко Л. М., Федюлова Л. І. Децентралізація в сфері соціальної політики в регіонах України. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 4—11. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.4.4> (дата звернення: 01.10.2024).
6. Колосівський, Н. Проблеми та перспективи розвитку соціальної інфраструктури в умовах децентралізації. *Veda a perspektivy*. 2024. № 8 (39), С. 262—271. URL: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-8\(39\)-262-271](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-8(39)-262-271) (дата звернення: 01.10.2024).
7. Мармуль Л. О., Жучинський О. Ю., Мармуль Л. О. Напрями підвищення ефективності розвитку підприємств соціальної інфраструктури у сільських громадах в умовах децентралізації. *Економічний вісник університету*. 2022. № 53. С. 75—82. URL: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2022-53-75-82> (дата звернення: 01.10.2024).
8. Мельник В. М., Чуркіна І. Є., Ломачинська, І. А. Особливості державного фінансування соціальної сфери в Україні. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2022. Т. 21, № 1 (50). С. 9—21. URL: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.-1\(50\).274720](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.-1(50).274720) (дата звернення: 01.10.2024).
9. Видатки зведеного бюджету України. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/cons/expense/> (дата звернення: 01.10.2024).
10. Ткаченко В. Складові планування соціально-економічного розвитку території. *Публічне управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій: зб. наук. ст. студ.* Київ, 2022. С. 214—218. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/36158820a4d3537fa416cae1e7b87d89.pdf#page=214> (дата звернення: 01.10.2024).

References:

1. Chung, K. H. Y., Li, D. and Adriaens, P. (2023), "Technology-enabled financing of sustainable infrastructure: A case for blockchains and decentralized oracle networks", *Technological Forecasting and Social Change*, [Online], vol. 187, article 122258. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.122258>.
 2. Zarychta, A. (2020), "Making social services work better for the poor: evidence from a natural experiment with health sector decentralization in Honduras", *World Development*, [Online], vol. 133, article 104996. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2020.104996>.
 3. Benovska, L. (2021). "Social infrastructure of territorial communities: interests of stakeholders", *Halyskyi ekonomichnyi visnyk*, [Online], vol. 69, no. 2, pp. 14—23, available at: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/35295> (Accessed 1 October 2024).
 4. Vyhodovych, O. V. and Pidkuiko, V. A. (2022). "Urban planning as a system of organizing the sustainable development of cities", *The 11 th International scientific and practical conference "Eurasian scientific discussions"*, [Online], Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain, pp. 142—148, available at: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/11/EURASIAN-SCIENTIFIC-DISCUSSIONS-21-23.11.22.pdf#page=142> (Accessed 1 October 2024).
 5. Yemelienenko, L. M. and Fedulova, L. I. (2021), "Decentralization in the sphere of social policy in the regions of Ukraine", *Ekonomika ta derzhava*, [Online], vol. 4, pp. 4—11. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.4.4>.
 6. Kolosivskyi, N. (2024), "Problems and prospects of the development of social infrastructure in conditions of decentralization", *Veda a perspektivy*, [Online], vol. 8 (39), pp. 262-271. [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-8\(39\)-262-271](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-8(39)-262-271).
 7. Marmul, L. O., Zhuchinskyi, O. Yu. and Marmul, L. O. (2022), "Directions for improving the efficiency of the development of social infrastructure enterprises in rural communities in conditions of decentralization", *Ekonomichnyi visnyk universytetu*, [Online], vol. 53, pp. 75—82. <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2022-53-75-82>.
 8. Melnyk, V. M., Churkina, I. Ye. and Lomachynska, I. A. (2022), "Peculiarities of state financing of the social sphere in Ukraine", *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, [Online], vol. 21, no. 1 (50), pp. 9—21. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.-1\(50\).274720](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.-1(50).274720).
 9. Minfin. (2024), "Expenditures of the consolidated budget of Ukraine", available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/cons/expense/> (Accessed 1 October 2024).
 10. Tkachenko V. (2022), "Components of planning the socio-economic development of the territory", *Publiche upravlinnia ta administruvannia v umovakh suspilnykh transformatsii: Zbirnyk naukovykh statei studentiv*, [Online], Kyiv, pp. 214—218, available at: <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/36158820a4d3537fa416cae1e7b87d89.pdf#page=214> (Accessed 1 October 2024).
- Стаття надійшла до редакції 18.10.2024 р.*